

и тѣпи звукове настава продължителенъ подземенъ тѣтнежъ който наподобява напълно звуковетѣ отъ изхвърления снарядъ при далечна стрѣлба на равно мѣсто. Тия кратки и тѣпи въ началото звукове по нѣкога биватъ по нѣколко единъ слѣдъ други, като винаги първия бива най-силенъ, а послѣдующитѣ по слаби и чакъ слѣдъ това се чуватъ тѣтнежитѣ. Много малко слѣдъ чуванетоъ на тия звукове се усѣща потреперването на земята и заскърцването на зданията. Населението е привикнало вече слѣдъ като чуе изгюртяването (както си го то нарича) да очаква слѣдъ това и растърсването на кѣщята. Това ни показва, че бързината на разпространението на звуковитѣ вълни е по-гдѣма отъ тая на сеизмичнитѣ.

Отъ прѣстояванието ми въ тия разклатени мѣста и отъ най-внимателното ми вслушване на тия звукове и наблюдаване на ефектитѣ може рѣшително да се твърди, че тия послѣдователни звукови вълни идатъ отъ дълбочини точно подъ насъ.

Но ако си дадемъ смѣтка за ефектитѣ, които сж произвели сеизмичнитѣ вълни върху повърхността на земята ний ще намѣримъ, че повечето отъ куминитѣ сж нападали на източна и западна посоки. Това виждаме въ селата Борисово, Хаджидимитрово и Артакларе. Имаме нападали кумини и по сѣверна, южна и сѣвероизточна посока въ сѣщитѣ села, а въ с. Артакларе и по югоизточна посока.

Пукнатини на земната повърхностъ имаме въ всички посоки, които както казахъ и по-горѣ повечето сж въ съседство съ коритото на р. Тунджа, обаче прѣобладащата посока на тия пукнатини е почти западъ—изтокъ, или по течението на Тунджа.

Керемидитѣ отъ покривитѣ на кѣщата сж нападали по всички посоки.

Като имамъ прѣдъ видъ квсички горѣизложенитѣ фактисѣбарянията, напуквания на нѣщитѣ, размѣстване на нѣкои прѣдмета и всичко що чухъ, и ай-гьлно що наблюдавахъ лично, идвамъ до заключението, че въ понеделникъ на 2 февруарий 1909 год. на 11 часа и 35 минути прѣди обѣдъ най-първо сме имали въ реченитѣ села една сеизмична вълна съ посока почти югъ—сѣверъ, веднага слѣдъ нея настѣпва втора сеизмична вълна съ посока отъ западъ къмъ изтокъ. По много отъ произведенитѣ ефекти, които на кѣсо по-горѣ споменахъ ме каратъ рѣшително да допустна, че между тия 2 сеизмични вълни сме имали въ тия мѣста и слабъ вертикаленъ ударъ. Твърдението на нѣкои, че сме имали сеизмична вълна само по една посока не мога да сподѣля. Поне фактитѣ не потвърдяватъ подобно твърдение.

По звуковитѣ вълни, които идваха до ухото ми и въ които най-старателно се вслушвахъ, както и отъ всичко що бѣ въ въ свръзка съ земетресението и прѣдметъ на моитѣ наблюдения има да кажа, че огнището (центра) на земетресението, което